(Malayalam)

Kannassaraamaayanam

Poems

Edited by

R. S. VARMAJI

St. Thomas College, Palai

First Published June 1967

Copies 1000

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 1.25

Rights Reserved

Published by R. S. Varmaji

Distributors:

NATIONAL BOOK STALL

Kottayam Kerala State India

കണ്ണശ്ശരാമായണം

(ബാലകാണ്ഡം)

DESABHIMANY LIBRARY
Reg. No.

ആമുഖവും ടിപ്പണവും

ആർ. എസ്. വർമ്മജി

വിതരണം

നാഷനൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 1.25

ശ്രീമത്

കണ്ണശ്ശരാമായണം

ബാലകാണ്ഡം

ആനന്ദാമൃതസാരം അരൂപം
        അശേഷജഗത്പരിപൂർണ്ണവും ആയേ,
[illegible]ൻ അന്തവും ആദിയും ഇല്ലാത
        ചരാചരഭൂതനിധാനസ്വരൂപം,
[illegible]ംകൊണ്ടു അറിവാൻ അരുതായ് അരു–
        മാമറയിന്മുതലായ് ഒരു നാളും
[illegible]ം വാരാതോരു പരാപര–
        ദിവ്യാത്മാനം വന്ദിക്കുന്നേൻ. 1

[illegible]ിച്ചേൻ ഗണനായകനാകിയ
        വാനോർകോനൊടു വാണിയെ മനസാ;
ചിന്തിച്ചേൻ ഗുരുശർവപദാംബുജ–
        ചിന്താമണി; പുനര് ഇതിനരുളാലേ,
[illegible]ജ്ഞന്മാക്ക് അറിവാനായ്
        മനുകുലതിലകനുടേ വൃത്താന്തം ഇത്,
[illegible]ൻ ഞാൻ കേവലം എങ്കിലും, ഒട്ട്
        [illegible]പ്രകാരം ചൊല്ലു തുനിഞ്ഞേൻ. 2

നിർമ്മിക്കെന്ന് അയൻ അരുൾചെയ്കതിനാൽ
നിഖിലവും അകമേ കണ്ട മഹാമുനി,
നിർമ്മലകോമളവാണിയിനാലേ
നിരുപമശ്രീ രാമായണകാവ്യം
ചെമ്മേചെയ്തുമുടിച്ച് അഴകോടതു
ശീലിപ്പിച്ചാർ കുശലവരാകിയ
സന്തതികളെ; മധുരസ്വരമോട് അവർ
സതതം ഗാനംചെയ്തു നടന്നാർ. 9

ആരണം അറിയും മുനിവരരരുൾചെ-
യ്താദരവൊടു കുശലവർവൃത്താന്തം
വീരൻ ഇരാഘവൻ അറിവുററ്, അവരെ
വിളിച്ചരുൾചെയ്കതിന്, അവർകളും അന്നേ.
ആരിഷം ആകിയ ശ്രീരാമായണം
ആശ്ചരിയം വരുമാറു പ്രയോഗി-
ച്ചാർ, അനുജാദിമഹാജനമൊടു ശ്രീ-
രാമൻ ഇരുന്ന സഭാതലമതിലേ. 10

തിലകമതായേ ഭൂലോകത്തിനു
തിറം എറും ഉത്തരകോസലവിഷയേ,
പലപല ഗുണഗണം ഈടും അയോദ്ധ്യാ-
ഭവനം അതിവമനോഹരമായേ,
നലമൊടു സൂര്യകുലോത്ഭവരാകിയ
നരപതിമാർ മരുവീടുമതിന്നായ്
അലം ഇതുമനുനാ നിർമ്മിതമായു-
ണ്ടായിതൊര് അമരാവതിസമം ആയേ. 11

സമരായ് അമരാധീശനൊട് അർദ്ധാ—
സനഗതരായ മഹീപതിമാർ പലർ,
അമലാന്തഃകരണന്മാരായ് ഉള്ള—
രായതുകാലം അനന്തരം അവിടേ,
വിമലാചാരപരായണൻ ആകിയ
വീരൻ അയന്ന് ഒരു നന്ദനൻ ആയ് അനു—
പമയാം ഇന്ദുമതീദേവിയിലേ
പലഗുണമുട ദശരഥൻ ഉള്ളനായാൻ 12

ഉള്ളനായ,രചനും ആയവനന്തരം,
ഉരസിജഭാരം എട്ടത്ത് അനുവേലം,
തളരായ് നിന്നതിമൃദുതരകോമള—
തനുലതമാർ കൗസല്യാദികളേ,
കുലശീലാചാരാദികളാൽ ഒരു
കുറവില്ലെന്നു വിവാഹം ചെയ്താൻ;
പലനാൾ ചെന്നതുകാലം പുത്രർ
ഭവിച്ചില്ലെന്ന് അരചൻ ശോകിച്ചാൻ. 13

ശോകം അകററും ഉപായം നരപതി
ശുഭചരിതന്മാരായവമാത്യരൊട്ട്
ആകം അഴിഞ്ഞു നിരൂപിച്ച് അരിയമ—
ഹാക്രതു ചെയ്‌വതു കരുതിയവാറേ
വേഗമൊട്ട് അരികെച്ചെന്നു സുമന്ത്രർ വി—
വേകിച്ച് അരചൻ ദശരഥനൊട്ട പുനര്
"സൗകുമാരിതം തവ വൃത്തം അതീവ പു—
രാണമഹാമുനിയാൽ ഇദം" എന്നാൻ. 14

"എന്നും ഒരഴിവില്ലാത തപോബലം
ഈടിയ മുനിവൈഭണ്ഡകനെക്കൊ–
ണ്ടൊന്ന് ഒരു യാഗം ചെയ്യിപ്പിച്ചാൽ
അരചനു പുത്രരും ഉണ്ടാമെന്നേ,
വന്നതറിഞ്ഞ് ഉരചെയ്താൻ പണ്ട് അതി–
ബാലകനായ കുമാരമഹാമുനി;
നന്നു ചെയ്ക നമുക്കതിനൊരുവഴി
നരപതിയേ! ഇതു കേട്ടരുൾ" എന്നാൻ. 15

"കേട്ടരുൾ, അംഗമഹാരാജ്യത്തിനു
കേടുണ്ടായിതു വർഷം ഒഴിഞ്ഞേ;
വാട്ടം ഒഴിപ്പാൻ, അന്ന് അവിടത്തെ
മന്നവൻ ആകിയ രോമപദൻ താൻ,
കേട്ടതിനൊരു വഴിയെന്തെന്നളവ് 'ഒരു
കേട് ഇയലാത വിഭണ്ഡകപുത്രനെ
നാട്ടിൽ വരുത്തുകിൽ നന്നിതിന്" എന്നു
നരേന്ദ്രനൊട് അറിയിച്ചാർ അറിവുടയോർ. 16

ഓത്തൊരുപായമതിന്നു, മഹീപതി–
യൊണ്ണുതലാരെ വിളിച്ചരുൾചെയ്താൻ;—
'ആസ്ഥയൊട് അടവിയിൽ മുനിവരുമായ് ച്ചെന്ന്
ആശ്രമവാസി വിഭണ്ഡകപുത്രനെ
നേത്രവിലോഭനം അഴകൊട്ട ചേർത്ത് ഇഹ
നിങ്ങൾ വരുത്തുക' എന്നതിന് അവരും
പേർത്തു മഹാപുപാദികളോടേ
പേടിയൊഴിന്തു മഹാടവി പുക്കാർ. 17

ച്ചക്ക് അവർ, മുനിവരനെക്കണ്ടൊരുനാൾ,
ബുദ്ധിയിൽ അവന് ഒരിളക്കം വരുവാൻ,
'പകപം ഇത്'' എന്ന് അടയപ്പമതാദികൾ
ഭക്ഷണം അനുനയമോട്ട കൊടുത്താർ;
തൽക്ഷണം ആശ്ളേഷാദികളാലുമൊര്–
അനുരാഗത്തൊട്ട കൂടെ മഹാമുനി–
യൊക്കെ നടന്നു വധൂജനമൊട്ട വ–
ന്നുടനേ നഗരം അണഞ്ഞതുകാലം 18

അതുകാലം വർഷവും ഉണ്ടായിത്
അനന്തരമേ പുനര് അംഗാധിപനും,
വിധിയാലേ, മകളാകിയ ശാന്തയെ,
വിരവൊട്ട വൈഭണ്ഡകനു കൊടുത്താൻ:
അതിനാൽ അന്നുതുടങ്ങി മഹാമുനി–
യവിടെപ്പുക്കാൻ ഭാര്യയും ആയേ;
മതിമാൻ ആകിയ മുനിവനെയിവിടെ
വരുത്തുവതിന്നിനിയെളുതു നമുക്കും. 19

എളുതാമിതു, തവ സഖിയംഗാധിപന്;
എന്നാൽ, വിരവൊട്ട ചെന്ന് അറിയിച്ചാൽ
വളരായ് നിന്നാനന്ദത്തോട്ട
വരുത്തും അയോദ്ധ്യയിൽ മുനിവനെയവനും;
താമരാതേ തവ പുത്രരും ഉണ്ടാം;
ചരതം ഇതെല്ലാം എന്നുരചെയ്താൻ
ഉരുവാകുന്നതറിഞ്ഞമ്മുനിവരൻ
ഉണ്മയിത്'' എന്നു സുമന്ത്രർ ഉരൈത്താർ. 20

ഉരത്ത സുമന്ത്രനിയോഗത്താലേ—
യുള്ളിൽ വിഷാദം ഇളച്ച്, അംഗേശൻ
ഇരിക്കുമിടത്തിനു ചെന്ന് "ഋഷിമുഖ്യനെ—
യെന്നൊടുകൂടെ വിട്" എന്നതിനവനും,
കരുത്തൊടു "ദശരഥർ ചൊന്നവയെല്ലാം
കടുക മുനീന്ദ്രാ! ചെയ്യെ"ന്നളവിൽ
"അരിപ്പം ഇതിന്നില്ലേ"ന്നുടനേ പോ—
യരചനൊട് അവനും അയോദ്ധ്യ പുകുന്താൻ 21

പുക്കാൻ ദശരഥനോടും അയോദ്ധ്യാ—
പുരിയിൽ മഹാമുനി ഭാര്യ്യയുമായേ;
മിക്ക വസന്തം വന്നളവേ "ഹയ—
മേധം ഇയററുക മന്നാ! എന്നാൽ,
തക്കമഹാബലവീര്യ്യാദികളൊടു
തവതനയന്മാർ നാല്വരെ ഞാൻ പുനര്
ഇക്ക്രിയകൊണ്ടു് ഉണ്ടാക്കുവെൻ" എന്നതു്
ഇതം വരുമാറു് അരചനു മുനി ചൊന്നാൻ 22

ചൊന്ന വസിഷ്ഠനിയോഗത്താലേ
ശോഭനമാകിയ സരയൂതീരേ,
മുന്നൽ മഹാഹയമേധം ഇയററി
മുനിപ്രവരൻ ക്രിയചെയ്‌വതു കാലം;
ഭിന്നാചാരം അനത്തു ജഗത്തും
പീഡിതമായതു രാവണനാലേ;
"എന്നേ കഷ്ടം! ഇതിന്നു് എന്തൊരുഗതി"
എന്നു് അമരകൾ അയനോടരുൾചെയ്താർ. 23

അരുളിച്ചെയ്താൻ അമരകളോട് അയൻ:
“അഖിലജഗൽപതി നാരായണനുടെ
അരുളപ്പാടെന്തെന്ന് അറിവാനായ്
അടയപ്പോവോം നാം ഇനി” എന്നേ;
വിരയപ്പോയ്പ്പാലാഴിയിൽ മീതേ
വിസ്മയം ആമ്മാറ് അംബരമാർഗ്ഗേ
നിരവിൽ പൊലിവൊട്ട നിന്ന് ഇന്ദ്രാദികൾ
നിരുപമൻ അച്യുതനെ സ്തുതിചെയ്താർ: 24

“ആരാലും ചിന്തിച്ചാൽ അറിവാൻ
അരുതാകിയ പരമാനന്ദാ! ജയ;
നാരായണ! കരുണാകര! ജയ ജയ;
നളിനദളായതലോചനനേ! ജയ;
താരാർമകൾമണവാളാ! ജയജയ;
ധരണീവല്ലഭ! സകലേശാ! ജയ;
വാരാകരമതിൽ നിന്നൊരു മീനായ്
മറകളെ മീണ്ട മഹാപുരുഷാ! ജയ. 25

ജയ, കൂർമ്മാകൃതിയായ് മന്ദരഗിരി
ചെമ്മേ മുതുകിലെടുത്തവനേ! ജയ;
ഭയകരസൂകരവിഗ്രഹമായേ
പണ്ട് അവനിയെയും ഉയർത്തവനേ! ജയ;
ഭയം അറിയാത്ത ഹിരണ്യനെ വെൽവാൻ
നരസിംഹാകൃതിയായവനേ! ജയ;
ജയം എങ്ങൾക്കുണ്ടാവാൻ കുറളായ്
ചെന്ന് അസുരേന്ദ്രനെ വെന്നവനേ! ജയ. 26

വെന്നി മികുത്ത് ഇരുപത്തൊരുതുട മുടി–
വേന്തരെയറുതിപെട്ടത്തവനേ! ജയ;
എന്നും ഒര് അത്തൽ വരാതേ കാപ്പാൻ
എങ്ങളെ നീയല്ലാൽ ആരുള്ളോർ?
ഇന്നും അനത്തുലകത്തിനു താപം
ഇയററും അരക്കർകുലത്തെ മുടിച്ചേ
നന്നി നമുക്കുണ്ടാക്കുക'' എന്നു
നമസ്കാരത്തൊട്ടു ദേവകൾ നിന്നാർ. 27

നിന്നതുകാലം, നിദ്രാപരനായ്
നിരുപമപരമാനന്ദത്തോടേ
അന്ന് ആഴിയിൽ അരവണമീത് അഴകൊട്ട്
അമന്നരുളിയ സകലേശൻ ഉണന്നേ,
നന്നായഴൽകെട നോക്കി മനോഹര–
നയനസരോജമരീചികളാലെ–
യൊന്നാദരവൊട് അമർത്ത്യന്മാരോട്
ഉചിതമിതെന്നുംവണ്ണം ചൊന്നാൻ: 28

''നാന്മുഖനാദികളേ!യെല്ലാർക്കും
നൽവരവാകൊരു സുഖമേയല്ലീ?
കാണ്മതിനായേ വന്നതു നന്ന് ഇഹ;
കാര്യവിശേഷവും ഉണ്ടോ?'' എന്നേ
ചേണ്മരുവീടിയ വാണിയിനാലേ
ജഗതീപതിയരുൾചെയ്തതു കേട്ടേ
സാമ്യമിലാത സുഖത്തൊട്ടു ദേവകൾ
താൽപര്യത്തെയവന്ന് അറിയിച്ചാർ: 29

"അറിയാം തവ പുനര് അഖിലവും; എങ്കിലും,
അറിയിപ്പോം ഇത് അനുജ്ഞയിനാലേ
ഗാറനെറി വേറായ് ആകുലമായേ—
യഖിലജഗത്തും അഴിഞ്ഞതു കാണായ്,
കുറവ് ഏതും വാരാതെ നിശാചര—
കുലപതിയാകിയ രാവണനാലേ
അറിയോം അവനൊടു നികരാമവർ ഇനി—
യാരിഹ ബലവീര്യാദികളാലേ? 30

ബലവീര്യാദികൾ ഉടയ ദശാനന—
വീരൻ അതീവ തപസ്സിനൊട് ഏതും
കുലയാതേ നിജതലകൾ അറുത്തു '
കുതുഹലം ആമ്മാറ് അഗ്നിയിലിട്ടേ
പലനാൾ നിന്നതുകാലത്ത് അകമേ
പരിതോഷത്തോട്ട് ഏവ്വഷ പിതാമഹൻ
അലം അലം എന്നു വരങ്ങൾ കൊടുത്താൻ
അഭിമതമായവയെല്ലാം അന്നേ 31

അന്നു ദശാനനഭാവം കണ്ടേ—
യഴകിയ ലങ്കയിൽ നിന്നുടനേ പോയ്
മറ്റിനിയുടേയളകാപുരിതന്നിൽ വി—
വേകത്തോടു കുബേരൻ പുക്കാൻ;
ഒന്നു നിശാചരനായകനായേ
ചമഞ്ഞേ ലങ്കയിൽ അഭിഷേകം ചെയ്ത്
മറ്റൊഴിയാതേ ദിക്കുകൾ എല്ലാം
ഒക്കെ നടന്നു ജയിച്ചാൻ വീരൻ. 32

ജയമൊട്ട പുഷ്പകമായ വിമാനം
ചെന്ന് എതിർ പൊരുതു പറിച്ചുകുബേരനു
ഭയമരുളീ; കൈലാസമിളക്കീ,
പരമേശ്വരനുടെ വാൾ കൈക്കൊണ്ടാൻ;
മയസുതയാകിയ മണ്ഡോദരിയെ
മകിഴ്ന്തു വിവാഹംചെയ്ത് എങ്ങൾക്കൊരു
ഭയം ഉണ്ടാമാറ് അമരാംഗനമാർ
പലരെയും അവരോധത്തിനു വച്ചാൻ 33

വച്ചാൻ കാരാഗൃഹമതിൽ ഇന്ദ്രനെ
വമ്പൊട്ട പുത്രനുടേ വീര്യത്താൽ;
ഉച്ചൈര് ആദിത്യാദികൾ എല്ലാം
ഉദയംചെയ്‌വതും അവനരുളാലേ;
അച്യുതനേ! അഖിലേശാ! മററുമൊര്
ആശ്ചര്യം കേൾ:—മാരുതദേവനു,
നിശ്ചയം, അവനുടെ ലംകാനഗരിയിൽ
നിനവ് അറിയാതേ ചെല്ലരുതല്ലോ. 34

അരിയ മഹാകല്പകവൃക്ഷാദികൾ
അവനുടെ ലംകയിൽ ആയിത്; എവക്കും
പെരിയ യമൻ വൈവസ്വതൻ; അവനൊട്ട
പെരികെതിർ പൊരുതു തുലഞ്ഞാൻ; എന്നാൽ,
ഹരി ഹരി! നാരായണനേ! നിന്നുടെ—
യടിയവരാകിയ ഞങ്ങളുടേ ഗതി
തിരുമനസ്സാ കല്പിക്ക്'' എന്ന് അമരകൾ
തിറമൊട്ട പുനര് അഭിവന്ദനം ചെയ്താർ 35

ദാനവവൃത്താന്തങ്ങളെയെല്ലാം
താൽപരിയത്തൊടു കേട്ടതുകാലം,
"മാനവനായേ കൊല്ലാം അവനെ;
വരംകൊണ്ടില്ലവൻ അത് അയനോട്, എ–
ന്താൻ അവനെക്കൊലചെയ്ത് ഇടർ തീർപ്പേൻ [ന്നാൽ
നലമൊടു ദശരഥനന്ദനനായേ;
ഊനം ഇതിന്നില്ലമരകളേ!" എന്നു
ഉടൻ അരുൾചെയ്തു മറഞ്ഞാൻ ദേവൻ. 36

Reg: No

ദേവുകൾ അവിടെ നമന്നു സ്തുതിചെയ്തു
ദശാനനനാൽ ഒരു ഭയം ഇനിയില്ലെന്നു
ആവി കുളുത്തുടനേ ഹവിരാഹര–
ണായ മഹാക്രതുശാല പുകുന്താർ;
ദേവിമഹാക്രതു ചെയ്തു അവസാനേ
വിരവൊടു വൈഭണ്ഡകൻ അതുകാലം.
പാവകദേവനിൽനിന്ന് അവിടേ സം–
പാതവും ഉണ്ടാമാറു നിനന്താൻ. 37

നിനവൊടു മുനിവൈഭണ്ഡകൻ അന്നു
നിരാകുലനായേ കർമ്മം ചെയ്തളവ്,
നാന്മുഖൻ അയൻ തിരുവടിയരുളാലേ
അഗ്നിയിൽ നിന്നേ പായസപാത്രം,
ആനകമായം കൈക്കൊണ്ടൊരുഭൂതം
കനിവൊടു വന്നു് ഉരചെയ്തിതു നൃപനോട്
"ഭൂപാകുലതിലകാ! ദേവകളാൽ നിർ–
മ്മിതം ഇതു; തവ സന്തതികരം" എന്നേ. 38

സന്തതിയാവാൻ ദശരഥവീരനു
സകലേശ്വരനും പായസമതിലേ
വന്നുളനായതിനാൽ അതു ഭൂതം
വൻപണി പെട്ട് ഒരുജാതി വഹിച്ചാൻ;
ചിന്തതെളിഞ്ഞു നമസ്കാരത്തൊടു
ശിവകരം ആകിയ പായസപാത്രം ഒര്
അന്തരം ഇന്നി മഹീപതി കൈക്കൊ-
ണ്ടളവേയവിടെ മറഞ്ഞിതു ഭൂതം. 39

ഭൂതലപതി, കൗസല്യയ്ക്കന്നേ
പൊലിവൊടു പാതി കൊടുത്താൻ പായസം
ആദരവോടെ; ശേഷിച്ചതിൽ നാലൊന്ന്
അന്നു സുമിത്രയ്ക്കന്നു കൊടുത്താൻ;
നീതിയൊടുള്ളതിൽ മൂവിരുക്കൂറും
നിരുപമകൈകേയിക്കു കൊടുത്താൻ;
ചേത തെളിഞ്ഞു സുമിത്രയ്ക്കരുളീ
ശേഷമിരുന്നതു പിന്നെയും അരചൻ 40

അരചനുടേയരുളാലെ പത്നികൾ
അപ്പൊഴുതേ സേവിച്ചാർ പായസം
അരുമയൊഴിന്ത് അമരകളിടർ തീപ്പാൻ;
അഖിലജഗൽപ്പതിയച്യുതൻ അമലൻ
തിരുമരുവിയതിരുമാർവൻ തിരുവടി
തിറമുറ്റും അവർ ഗർഭാശയമതിലേ
മരുവി വസിച്ചാൻ എന്തരുതാതതു
മഹതാം പരിപരിതാപം കളവാൻ? 41

നാനാവർ സന്തോഷത്തോട്ട പോയ-
വനന്തരമേ, ധനരത്നാദികളാൽ
മാനിതരായ മഹാമുനിമാരു
മഹിമയുടേ ശാന്താപതിയോടേ
പോനതുകാലം, പിൻപേ ചെന്നു
പുകഴ്ന്തരുൾകൊണ്ട മഹീപതി ദശരഥൻ
ആനന്ദേന നിജാംഗനമാരോട്
അന്നവയോദ്ധ്യാനഗരം പുക്കാൻ. 42

കാരുണ്യത്തോട്ടക്കൂടതുകാലം
കമലോത്ഭവൻ അമരരൊട് അരുൾചെ-
"വീരൻ ദശമുഖനെക്കൊൽവതിന് ഇനി [യ്താൻ:
വിശേഷശരന്നു തുണപ്പാനായേ,
ആരും മടിയാതുണ്ടാക്കുക പുനര്
അവനിയിൽ വാനരരാകിയ പുത്രരെ;
ധൂരിനിവന്ന മമാനനജാതേ
മുഖ്യൻ ജാംബവൻ ഉളൻ ആദിയിലേ. 43

പെരുമ അയൻതിരുവടിയരുൾചെയ്തള-
വെല്ലാരും പുത്രരെ നിർമ്മിച്ചാർ;
ദേവകളധിപതിയിന്ദ്രൻ ബാലിയെ;
നിറമുടെ ദിനപതി സുഗ്രീവനെയും;
പാവകദേവൻ നീലനെ; അഴകിയ
പവനനും അഞ്ജനയാകിയ ദേവിയിൽ
പെരുമതിവും ബലമുടയ ഹനുമാൻ
എന്നൊരു പുത്രനെയും നിർമ്മിച്ചാർ. 44

നിൎമ്മിച്ചാർ, മുനിവരയക്ഷാദികൾ,
നിരുപമഗന്ധർവന്മാർ അവരവർ
ചെമ്മേ; ഗിരിനികരാകിയ വാനരർ
ശേഖരരായിതു ഭൂമിയിൽ എങ്ങും;
'നമ്മുടെ പതിയിവൻ' എന്നേ ബാലിയെ
നലമുട സുഗ്രീവനെയും അണൈന്താർ,
വന്മയുടേ കപിവീരരനത്തും
വക വക പല പല ജാതികളായേ. 45

ആയാർ അന്നു വിലഗ്നേ കർക്കട-
കാദിയിൽ അമരാചാൎയ്യശശാങ്കർ,
പോയാർ നിജനിജതുംഗേ മററു
ബുധേനവിനാ പുനര് ഉള്ളവർ എല്ലാം;
തായാർ നാളാകിയ പുണർതേ, ഭുവി
ധർമ്മവിരോധം ഒഴിപ്പാൻ, വന്തുളൻ
ആയാൻ, അരചനു സന്തതിയായേ-
യഖിലജഗത്പതി നാരായണനും. 46

നാരായണനവതാരംചെയ്യാൻ
നലമൊടു കൌസല്യാസുതനായേ;
ഈരേഴുലകിൽ നിറന്നാൻ പുനര് അവൻ
ഈടിയ രാമമഹാനാമത്താൽ;
വീരാധിപനാം ഭരതൻ പുഷ്യേ-
മീനംകൊണ്ടു പിറന്നാൻ, പന്നഗ-
താരേ കർക്കടരാശൌ ലക്ഷ്മണ-
ശത്രുഘ്നന്മാർ പുനര് ഉളരായാർ. 47

ഉളരാകിയ തനയന്മാരെക്കണ്ടു്
ഉള്ളം ഉവ്ന്നു, വസിഷ്ഠനിയോഗാൽ,
അളകാധിപസമൻ ആകിയ ദശരഥൻ
അവിടെയടുത്തവ ചെയ്തു മുടിച്ചാൻ;
ഉളരാകുന്ന സുതന്മാർ നാൽവരിൽ
വരഗുണമുടെ ശ്രീരാമനിൽ മാനസം
ഉളതായിതു, പുത്രസ്നേഹത്താൽ,
ഇനകുലതിലകനും അതിശയമായേ. 48

അതിശയമായിതു തമ്മിൽ ഇണക്കവും
അവിടേ ലക്ഷ്മണനും ശ്രീരാമനും;
അതുപോലേ ഭരതനും ഇളയവനും ഒരു്-
അരനാഴിക പിരിയാതുളരായാർ:
വിധിയാൽ അതതു വയസ്സുകൾ തോറും
വിഹിതമഹാകർമ്മങ്ങളെയരചൻ
വിധിതനയാദികളോടേ ചെയ്താൻ;
വിപ്രവരർക്കു കൊടുത്തിതു ദാനം. 49

ദാനംപലവും ചെയ്താൻ നരപതി
നലമൊടു, പുത്രന്മാരും അനന്തരം
ഉപനയം ഒഴിന്തു് അറിവുററാർ വേദ-
പുരാണമഹാശാസ്ത്രാസ്ത്രാദികളും;
ദിനമയിന്നി വളന്നുളരാകിയ
ദിവ്യകുമാരന്മാരേക്കണ്ടേ
താൻ അതിസന്തോഷിച്ചാർ ദശരഥർ;
സജ്ജനമായുള്ളവർകളും എല്ലാം. 50

എല്ലാ ജാതിയും ആത്മജരെക്കൊണ്ട്
ഇനി വൈകാതെ വിവാഹം ചെയ്യി-
ക്കെല്ലോ നാം ഇഹ വേണ്ടുവത്? ഒരുവഴി-
യെന്ത് ഇതിന് എന്നത് അമാത്യരൊട് എല്ലാം,
കല്യാണാത്മാവാകിയ ദശരഥർ
കനിവൊട്ട കൂടെ നിരൂപിച്ചളവേ,
ചൊല്ലേറിയ മുനി വിശ്വാമിത്രൻ
ശോഭനമായവയോദ്ധ്യ പുകുന്താൻ 51

"താൻ ആദിയിൽ ഒരു ഭൂപതിയായേ
തപസാ മുനിവരനായ മഹാത്മാവ്-
ആനവൻ ഇവൻ" എന്നൊരു ബഹുമാനമൊട്
അടിമലർ തൊഴുത് എതിരേറ്റ് അർച്ചിച്ചേ,
മാനസം ഏറെ മകിഴ്ന്തുമഹീപതി
മഹരിഷിവരനോട് അരുളിച്ചെയ്താൻ:
"കാനനമതിൽ നിന്ന് ഇഹ നിന്തിരുവടി
കനിവൊട്ട വന്നതു നമ്മുടെ ഭാഗ്യം! 52

ഭാഗ്യവതാം ഒഴിയെക്കാണാമോ?
ഭവതാം പരം ഒരു സുഖമോയല്ലീ?
ആഗ്രഹമായത് അനുഗ്രഹമോ? പുനര്
എന്നിയൊര് അഭിമതലേശവും ഉണ്ടോ?
നീക്കംവാരാതേ തരുവെൻ ഞാൻ
നിന്തിരുവടിയരുൾചെയ്‌വവയെല്ലാം;
ഓക്കിൽ നമുക്കു കുലോചിത ധർമ്മം ഇത്
ഉത്തമരക്ഷണം" എന്നാൻ അരചൻ. 53

നരചന്റേ വചനത്താൽ മുദിതനും
ആയ മഹാമുനിയരുളിച്ചെയ്താൻ:
''വരഗുണം ഉട വംശോത്ഭവനായി
വസിഷ്ഠാദികളാലേ ശിക്ഷിതനായ്
നരവരൻ ആകിയ നിൻ വചനങ്ങൾ
നയത്തൊടിവണ്ണം ഒഴിഞ്ഞ് ഉളവാമോ?
സുരതരുനേർകൊടയുള്ളവരല്ലോ
സൂര്യ്യകുലോത്ഭവരായവർ പണ്ടും 54

പണ്ടേതിലും അഴകായേ ഭൂമൗ
പലനാൾ വാഴ്ക സുതന്മാരൊടുനീ;
ഉണ്ടൊരു കാംക്ഷയെനിക്ക് അരചാ! കേൾ
ഉത്തമമായൊരു യാഗം ചെയ്‌വാൻ;
ചണ്ഡകരാകിയ രാക്ഷസരാൽ ഒരു
കഴിവില്ലതിനാൽ അവർകളെ വെൽവാൻ
പുണ്ഡരികാക്ഷൻ ഇരാമനെയെന്നൊടു
പോരുവതിന്ന് ഏകുക വനഭൂമൗ. 55

ഭൂമിയിൽ ഉള്ളതിൽ ആരേ കെൽപ്പോർ
പൊരുതു ജയിപ്പതിന് അസുരരെയെല്ലാം
കോമളബാലകൻ ആകിലും ഇനിയ
കുമാരൻ ഇരാമനെയൊഴിയ നരേന്ദ്ര?
താമസിയാതേ കൂടെ വിട് എന്നൊടു;
തപസാ ഞാൻ അവരെപ്പാലിപ്പേൻ;
നീ മമതാം ഒഴി; നിന്നുടെ പുത്രൻ
നിരുപമൻ,'' എന്നാൻ വിശ്വാമിത്രൻ. 56

വിശ്വാമിത്രൻ തിരുവടി ചൊല്ല
വിഷാദഭയാദികളോടേയരചൻ
നിശ്വാസത്തൊടിരുന്നു നിനച്ച്, അതി–
ദീനതയാ മുനിവരനൊട്ടു ചൊന്നാൻ:
"ഉച്ചൈര് അവിടെ നിശാചരർ തമ്മൊട്
ഉറച്ച് അമർ ചെയ്‌വതിനാമോ ബാലകൻ?
ഇച്ഛിക്കൊല്ലായിതു നിന്തിരുവടി;
ഇപ്പൊഴുതേ ഞാൻ പോരുവെനല്ലോ. 57

പോരുവതിന്ന് അക്ഷൗഹിണിപ്പടയിത
പൊലിവൊട്ടു നിന്നിതു; ഞാൻ അവരോടും
പോരുവെൻ അവിടെ; നിശാചരർതമ്മൊട്ടു
പൊരുതു ജയിപ്പെൻ; അതെന്നിയും അറിനീ:–
ആര് അറിവോർ നിശിചരമായാബലം?
അറിയാമോ മമ വത്സന് അത്? എന്നാൽ,
ധീരത തന്നെയും ഇല്ല പൊറുപ്പാൻ
തിറമൊട്ടു പുത്രവിയോഗവും എല്ലാം. 58

എല്ലാജ്ജാതിയും എങ്ങൾക്ക് അറിവാൻ,
ഏവർ നിശാചരർ? എന്തവർ ബലവും?
ചൊല്ലായ്, എന്നു മഹീപതി ദശരഥർ
ചൊന്നതു കേട്ട് അറിയിച്ചാൻ മുനിവൻ:
"പൊല്ലാമതിരാവണപാലിതരായ്–
പ്പുനര് ഉളർ ഇരുവർ നിശാചരർ. നമ്മോട്
എല്ലാം ഇടർ ചെയ്‌വോർ വനഭൂമിയിൽ.
എതിര് അവർകൾക്ക് ആരുള്ളവര്? എന്നേ."

എന്നു മഹാമുനിയരുൾചെയ്തതു കേട്ട്
“ഇതുപണി ദശമുഖൻ ആകിലും, അവനോട്
ഒന്നിയ മാരീചാദികൾ ആകിലും,
ഉടൻ അവർകളെയെതിർ പൊരുതു ജയിപ്പാൻ,
ഇന്ന് ഇതിന് ആത്മജനെത്തരുവാനും
എനക്ക് അരുത്; എന്നാൽ അതിന് ഒരുപായം
വെന്നിയൊട് ഇനിയെന്തുള്ളതും?” എന്നു
വിഷാദത്തോടു മഹീപതി ചൊന്നാൻ. 60

ചൊന്നതുകേട്ട് അതികോപത്തോടേ
ചൊന്നാൻ മഹിരിഷി വിശ്വാമിത്രനും.
“എന്നൊടു, ചെയ്യാം എന്നാൻ മുന്നം; അത്
ഇപ്പൊഴതേയരുതെന്നതിനാലേ,
മന്നവനേ! കേൾ, സൂര്യകുലത്തിനു
മറുവുണ്ടാക്കിയ പാപാത്മാ നീ–
യിന്നും ഒര് ആകുലം ഈന്നിയിരുന്നരുൾ,
ഇനജനമോട് ഇഹ; ഞാനോ പോവേൻ. 61

പോവത് എനിക്ക് എളുത്’” എന്നു കറുത്തു
പുകണ്ണു മഹാമുനി വിശ്വാമിത്രനു
ഭാവം അതീവ പകന്തറിഞ്ഞു
ഭയത്തൊടു കൂടീ ദേവകൾ എല്ലാം
കേവലം അഖിലജഗത്തു നടുങ്ങീ
ഖേദമൊട് അവിടെ വസിഷ്ഠനും അതുകണ്ടു്
‘തരുവത് ഇത് അറിയാതേ കൊടു പുത്രനെ–
യരചാ! വിശ്വാമിത്രന്ന്’” എന്നാൻ. 62

എന്ന വസിഷ്ഠനിയോഗത്താലേ–
യിതമൊട്ട രാമനെയും ലക്ഷ്മണനെയും
അന്ന് അനുരാഗാൽ ആശ്ലേഷം ചെയ്ത്
അവനീപതി മുനിവരനു കൊടുത്താൻ;
വെന്നിയൊട് അവർകളെയും കൈക്കൊണ്ട
വിരന്ത് അനുവാദം കൊണ്ടവയോദ്ധ്യയിൽ–
നിന്നു കുമാരരുമായെഴുന്നരുളീ
നിരുപമനാകിയ വിശ്വാമിത്രൻ. 63

അൻപൊട്ട സരയൂതീരം പുക്കളവ്,
അരചകുമാരരൊട് അറിയിച്ചാൻ മുനി:
"മുൻപു പിതാമഹ നിർമ്മിതവിദ്യാ–
മുഖ്യകളാം അതിബലയും, ബലയും
വൻപൊട്ട പൈദാഹാദികളാൽ ഒരു
ബാധ വരായ്‌വാൻ അറിക്, അതിനാലേ
വൻപുകഴുണ്ടാം" എന്നതു കേട്ട
മഹീപതിസുതര് അവനോട് അത് അറിന്താർ

അറിവുററ്, ഉടനേ പോയൊരു ദേശം
അണഞ്ഞളവ് അരചകുമാരൻ ഉരത്താൻ:
"അറിയിച്ചരുളുക ദേശമിതേത് എന്ന്?"
അതുകേട്ട് അമ്മുനിയരുളിച്ചെയ്താൻ:
"അറിയാതേ പുരവൈരിയെയന്ന് എ–
യ്തതിനാൽ വെന്തിവിടേ വെണ്ണീറായ്
തറമേൽ അംഗം അനംഗനു വീണിതു
സഹസാ; ദേശവും 'അങ്ഗം' ഇത് അതിനാൽ

ന്നതിപുണ്യം കാമാശ്രമപദം ഇത്;
അതീവ പുരാണമഹാമുനിമാർ പലർ
ഇത 'കാണാ' തപസാ നില്ക്കുന്നതും;
ഇവിടെ വസിപ്പോം ഇന്ന് ഇനി നാമും;
ിധിയാൽ അവർകളെയടി തൊഴകെ''ന്നാൻ
വിശ്വാമിത്രനും; അപ്പൊഴത് അവിടേ
ിതിയാൽ അറിവുററ് ഉടനേ വന്ന
മകിഴ്ന്ത് എതിരേററിതു മഹരിഷിവർഗ്ഗം. 66

ഹരിഷിവർഗ്ഗമൊട് അവിടെയുറങ്ങി,
മകിഴ്ന്ത് അനുവാദംകൊണ്ട്, ഉടനേപോയ്
ിഹഗവിബോധം ഇയന്നതുകാലം
വിരവൊട്ട നിത്യാചാരം ചെയ്തേ:
ഹിമയുടേ ഗംഗാനദിനട്ടവേ
മരുവി മഹാമുനിയൊട്ട ശ്രീരാമനും,
'ഇററ ജലഭേദസമുത്ഭവശബ്ദം
ഇതെന്ത് അതിശയമായ് എന്ന് അരുൾചെ-
യ്താൻ. 67

''താൻ ആദിയിൽ നിർമ്മിച്ചാൻ മനസാ
സരസിജസംഭവൻ അഴകിയ പൊയ്കയെ;
'മാനസം' ആയിതു പുനര് അതിനാൽ ഇതു
മഹിമയുടേ കൈലാസം തന്മേൽ;
ാനിതയായതിൽനിന്നേയൊഴകി-
വരുന്നിത് അയോദ്ധ്യ ചുഴന്നേ സരയൂ;
ാനവർനദിയോട് അതു തട്ടകയാൽ
വന്നിതു ഘോഷവും'' എന്നാൻ മുനിവൻ. 68

ആയിതു സുന്ദാസുരമരണം; പുനര്
        ആത്മജരോട്ടം അഗസ്ത്യസമീപേ
പോയ് ഇടർ ചെയ്തതിന് അവളെയഗസ്ത്യൻ
        'പുരുഷാദിനിയാകെ'ന്നു ശപിച്ചാൻ,
മായകൾ ഈടിയ നിശിചരർ ആയാൻ
        മാരീചനും അവനുടെ ശാപത്താൽ;
ആയിതു ജനപദം അടയ മഹാവനം
        അവൾ ഉപരോധം ചെയ്തതിനാലേ. 75

എന്നാം പാപസമാചാരാം ഇനി-
        യേതും വൈകാതേ കൊൽകതിനാൽ
ഊനവും ഉണ്ടാകാ; ദുഷ്ടാനാം
        ഉപരോധം ചെയ്വതു നൃപധർമ്മം;
വാനവരധിപതി കൊന്നാൻ പണ്ടൊരു
        മന്ഥരതന്നെ വസുന്ധരമൂലം;
മാനമൊടേ ഭൃഗുപത്നിയെ വിഷ്ണു
        വധ ചെയ്താൻ പിഴചെയ്കയിനാലേ" 76

ഏവം ഉരത്തരുളിയ മുനിവരനോട്
        ഇനകുലതിലകനും അരുളിച്ചെയ്താൻ:
'കേവലം ഇഹ നിന്തിരുവടി ചൊന്നതു
        കേൾപ്പോം താതനിയോഗത്താലും'
'പോവിതു നാം ഇനി ഇതുവഴി' എന്നേ
        പൊലിവൊട്ട ചെറുഞാണൊലിചെയ്തളവേ
ദാവനിവാസിനിയാകിയ താടക
        ദാരുണവേഷമൊട് ഓടിയണന്താൾ. 77

ന്നണന്തൊരു നീലമഹാമേഘംപോൽ
അലറിയതിവഭയം വരുമാറേ
ന്നിണം കലരും കുടൽമാലയണിഞ്ഞു
നിലാവിലകും പിറപോൽ എകിറോട്ടം
ഉണന്റ ചിനത്തൊട്ട മായകൾ എല്ലാം
ഉടൻ അവൾ ചെയ്യവയെയ്യുകൊട്ടത്തു,
ന്നണങ്ങി മുനീന്ദ്രനെയവനരുളാലേ,
മനുകുലനായകൻ അവളുയിർകൊണ്ടാൻ. 78

ആനന്ദത്തൊട്ട വിശ്വാമിത്രനും,
ആശ്ലേഷംചെയ്യ്, അരചകുമാരനു,
ദാനവരധിപതിയരുളാൽ അവിടേ
വകവക ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങൾ അനത്തും,
താൻ ഉപസംഹാരാസ്ത്രങ്ങളൊട്ട,
തപോബലമുടയ ഭൃശാശ്വനൊട് ആദിയിൽ
ഊനം ഒഴിന്ത് അറിവുററവയെല്ലാം,
ഉപദേശിച്ചാൻ ഒന്നൊഴിയാതേ. 79

മതയാബലമുടെ ദശരഥരാമനു
തിറമൊട്ട കാണായിതു പലമൂത്തികൾ—
ആയേ ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങളെയെല്ലാം
അപ്പൊഴതേ; പുനര് അരചകുമാരൻ:
"പോയാൽ വരുവിതു നിങ്ങൾ എനിക്കൊരു
പോര് ഉണ്ടാം നാൾ" എന്ന് ഉടനേ വിട-
യായേയവർകളെയേകി, മുനീന്ദ്രനൊട്ട്—
അവിടെ വസിച്ചാൻ അനുജനുമായേ. 80

അനുഗതര് ആകിയ രാജകുമാരരൊട്
　　അറിയിച്ചാൻ മുനി പിറേറന്നാൾ, ഒരു
വനഭുവി ചെന്നതുകാലം:—'ഇതെല്ലോ
　　വാമനദേവാശ്രമപദം' എന്നേ;
"ഇനിയിതു സിദ്ധാശ്രമം ആകുന്നതും;
　　ഇവിടെത്തപസാ സിദ്ധനും ആയാൻ
പുനര് അവൻ; അതിനാൽ നമ്മുടെയാശ്രമ-
　　ഭൂമിയും ഇന്നു് ഇതുവേയറികെ"ന്നേ. 81

എന്ന മഹാമുനിയാശ്രമമേ പുക്ക്,
　　ഇനിയ മഹാക്രതു രക്ഷിപ്പാനായ്
നിന്ന കുമാരനിയോഗത്താലേ,
　　നിരുപമയാഗാരംഭം ചെയ്താൻ;
ചെന്നിതു നാലഞ്ചാറു ദിനങ്ങൾ;
　　ജഗത്ത്രയമൊക്കെ നടുക്കിയുഴറേറാടു്
അന്നു സുബാഹുവിനൊടു മാരീചനും
　　അംബരമാർഗ്ഗേ വന്നുളരായാർ. 82

വന്നു നിശാചര പുംഗവർ വേദിയിൽ
　　വരിഷിച്ചീടിന രുധിരം കണ്ടേ,
ഉന്നതശോകഭയാധികളോടേ-
　　യോടീ മുനിശിഷ്യാദികളെല്ലാം!
'എന്നേ കഷ്ടം ഇതു്!' എന്നൊരുബാണം
　　എടുത്തുതൊടുത്താൻ—മാനവം അസ്ത്രം
തന്നേ—മുനിയൊടു ദശരഥരാമൻ
　　സഹസാ മാരീചനെ വധചെയ്‌വാൻ. 83

ദാനവർ കാണ മറഞ്ഞുടനേപോയ്
മാരീചനും, അലയാഴിയിൽ നടുവേ
ദീനതയായ് മരിയാതേ വീണാൻ;
നിന്ന സുബാഹുവിനെയും അപ്പൊഴുതേ
ഊനം ഒഴിന്ത് ആഗ്നേയാസ്ത്രത്താൽ
ഉയിർകൊണ്ടാൻ; പൊരുത് അവിടെ നിശാ
സേന നശിച്ചിതു വായവ്യാസ്ത്രം [ചര-
ജഗതീപതിസുതൻ എയ്തതിനാലേ 84

അതിനാലേയൊരു സങ്കടം ഇന്റി-
യടുത്തവ ചെയ്തു മുടിച്ച മഹാമുനി
വിധിയാൽ അരച കുമാരന്മാരെ
വിരന്ത് ആശ്ലേഷം ചെയ്ത് അരുൾ ചെയ്താൻ:
"ചതികെടെ രാക്ഷസരോട് അമർചെയ്ത് ഇതു
സാധിപ്പിച്ചതു വിസ്മയം; എന്നാൽ
അതിസുഖമായ് ബലവീര്യാദികളോട്
അവനിയിൽ വാഴ്ക തുലോം നാൾ" എന്നേ. 85

എന്ന മഹാമുനി വിശ്വാമിത്രനൊട്
"എന്ത് ഇനിയെന്നാൽ വേണ്ടുവത്?" എന്നേ
നിന്ന കുമാരൻ ഇരാമനെ നോക്കി
നിരൂപിച്ച് അരുളിച്ചെയ്താൻ മുനിവൻ:
"നന്ന് ഉരചെയ്തതു; നീ കാരണമായ്
നന്മ വരും ഭുവനത്തിനും' എന്നാൽ.
ഇന്ന് ഇനിവേണ്ടുവത് എന്നൊരു പോരുക-
യിനിയ വിദേഹപുരത്തിന്നായേ. 86

പുരത്തെ യെരിത്തവനുടയ ധനുസ്സു,
പുരാതനം, അമരകളാലെ ദത്തം,
ഇരിപ്പതു ജനകപുരത്തിൽ ഇദാനീം,
ഇനിയ ജലാദികളാൽ അർച്ചിതമായ്;
ഒരുത്തരും അതിനെ നിറച്ചു വലിപ്പവർ
ഉണ്ടായവർകളിൽ ഇല്ലതു; നിങ്ങൾ
കരുത്തൊട്ട കാണ്മാനായേ പോരുക;
കാണാം അവനുടെ യാഗവും" എന്നേ. 87

എന്ന വിശേഷം അറിഞ്ഞൊരു കൗതുകം
ഈടിയ രാജകുമാരരും ആയേ,
ചെന്നു മഹാമുനി വിശ്വാമിത്രൻ
ചെമ്മേ ശോണാതീരം പുക്കാൻ;
അന്നു വസിച്ചാൻ അവിടേ രാത്രിയിൽ
അനുപമരായ മുനീന്ദ്രരും ആയേ;
ഒന്നൊഴിയാതേ കുശവംശോത്ഭവം
ഉരചെയ്താൻ മുനി രാഘവനോടേ: 88

"അവനിയിൽ മുൻപു ചതുർമ്മുഖനന്ദനൻ
ആയുളനായാൻ, കേൾ, കുശൻ എന്നൊരു
തവം ഉട ഭൂപതി; പുനര് അവന് ഔരസ–
തനയന്മാർ നാൽവരും ഉളരായാർ;
അവർ, കൗശാംബി, മഹോദയ–ധർമ്മാ–
രണ്യ–ഗിരിവ്രജം എന്ന പുരങ്ങൾക്ക്
ഉവവിയൊട് അന്വേ നാഥന്മാരായ്
ഉത്തമഗുണമോടേ പാലിച്ചാർ. 89

പാലിച്ചവർകളിൽ ഇളയവനാം വസു
പരിപാലിച്ച ഗിരിവ്രജപുരം ഇതു;
നീലമഹാഗിരിപഞ്ചകം ഇതു, കാൺ,
നിറമിയലും പ്രാകാരം പോലേ;
പാലൊളിചേർ മാഗധിനദിയിവിടെ-
പ്പർവതപഞ്ചകസംഭവയായേ
ചാല നിറന്നുണ്ടായതിനാലേ,
ചരതം, മാഗധമായതും ഇവിടം. 90

ആയതമാനസരായ കുശാത്മജർ
അപരന്മാർ മൂവരിൽ നടുവേ യ്യുളൻ
ആയ മഹപതി കുശനാഭനു പുനര്
ആത്മജമാർ നൂററുവര് ഉളരായാർ;
പോയ് അവർകളും അടവിയിൽ വിളയാടിയ
പൊഴുത് അവരൊടു 'മമ വശരാകെ'ന്നേ,
വായു വിരന്നതു കേട്ടു ചിരിച്ച് 'ഇതു
വഴിയല്ലെ'ന്നാർ കന്യകമാരും. 91

മാരുതദേവനും അതിനു മുനിന്ത് ഒരു
മാത്രയിൽ അവർകളുടേ ഗാത്രങ്ങളെ
നേര് ഇയലാവക ചെയ്തു മറഞ്ഞാൻ
നിഖിലജഗന്മയനായ മഹാത്മാ;
വീരതരൻ കുശനാഭന് അവസ്ഥ
വിഷാദത്തോട് അറിവിച്ചാർ പുത്രികൾ;
"പോരും; അടങ്ങുക നല്ലതിത് എന്നു,
പുരാകൃതകർമ്മം ഇത്" എന്നാൻ അവനും. 92

താൻ, അഖിലേശ്വരി യാകിയ ദേവി
തപോബലമോട്ട മഹേശ്വരവല്ലഭ-
യാനതുകാലം അതീവ സുഖത്തോട്ട്—
അവളൊട്ട കൂടെ വസിച്ചാൻ ദേവൻ;
വാനവർ ചിന്തിച്ചാർ അതുകാലം:
'വരഗുണമുടെ ശിവശക്തികളൊന്നായ്
ഊനം ഒഴിന്തൊരു സുതനുണ്ടാകിൽ അതു്
ഉപരോധം ഭുവനത്തിന്നു'' എന്നേ. 99

'എന്നാൽ ഇന്നിതു് ഒഴിപ്പോം എന്ന് അഴക്
ഏറിയ് കൈലാസത്തിനു ദേവകൾ
ചെന്നു് ആകുലമൊട്ട ശിവനു് ഉമനാഥനു
ചെമ്മേ വീണ്ണുടി തൊഴതു് അറിയിച്ചാർ:
'ഒന്നായ് നിങ്ങളുടേ വീര്യങ്ങളും
ഒരു സുതൻ ഉണ്ടായ്‌വരിൽ, അവനാലേ
അന്നേ മുടിയും അനത്തുലക്; എന്നാൽ
അതു ചെയ്യൊല്ലാ പരമേശാ! നീ. 100

പരമേശാ! കാമക്രോധാദികൾ
പററ് അറവിട്ട് ഉപശാന്താത്മാവായ്
മരുവീട്ടക നീ ഗൗരിയൊട'' എന്നു
മഹാദേവൻതിരുവടിയരുൾചെയ്താൻ:
'സുരരേ! ചെയ്യാമിതു; പുനര് ഇന്നു
തുളക്കം എഴും മമ വീര്യമിത് എവിടേ
ഭരമാക്കാ വിതും?' എന്നതിനു് അമരകൾ
'പാർമേൽ ആമ്'' എന്നരുളിച്ചെയ്താർ. 101

അരുളുട നായകൻ അതുകേട്ടു് അവനിയിൽ
ആക്കിയ തേജോരൂപം ഇവൾക്കൊരു
ഭരം ഇദം എന്നു് അമരകളരുളാൽ അതു
പാവകദേവൻ ചെന്നു ഗ്രഹിച്ചാൻ;
ശരവണഭൂമിയൊടു് അമലമഹാഗിരി,
ധരണിയിൽ അധികമനോഹരമായേ
പുരഹരവീര്യ്യ വിഭാഗം കൊണ്ട-
പ്പൊഴുതുണ്ടായിതു ഭൂപതിതനയാ. 102

'തനയന്മാർ ഉണ്ടാകൊല്ലാ നിജ-
ദാരങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്കു്', എന്നു് അമരരെ
മനസാ ഗൗരി ശപിച്ചാൾ, സന്തതി
മാററിയതിന്നു് അതികോപത്തോടേ;
'ഇനി നീ ബഹുജനഭാര്യ്യയും ആയേ,
ഏതാകിലും ഒരു പുത്രവിനാശം
തനിയെക്കണ്ടു് അനുശോകിക്കെ'ന്നേ
ശാപം ചെയ്താൾ അവൾ അവനിയെയും. 103

അവനിയിലും വാനുലകിലും അഴിനില-
യായിതു താരകദൈത്യബലംകൊണ്ടു്;
അവിടെ യതിന്നൊരുപായവും അമരരൊടു്
അരുളിച്ചെയ്താൻ അജൻ അഖിലേശൻ:
'ശിവനുടെ ബീജം പണ്ടു വഹിച്ചതു
ചെമ്മേ ഗംഗയിൽ ആക്കുക പാവകൻ;
അവളിൽ അനന്തരം ഉണ്ടാമൊ[illegible] സുതൻ
അവനാൽ അസുരനെ വെല്ലാം' എന്നോ. 104

എന്നതു കേട്ട് അതു ചെയ്താൻ അഗ്നി;
എട്ടക്കരുതായിതു ഗർഭമിതെന്നേ
ചെന്നു മഹാനദി പനിമലയരികേ
ചെമ്മേ ശരവണദേശേ പെററാൾ;
അന്നതിനാലേ മോഹിച്ചാൾ അവൾ;
അപ്പൊഴുതേ കാർത്തികമാര് അറു വരും
'ഇന്നിവൻ ആത്മജനാകിൽ എനിക്കിനി-
യിതമുണ്ടാം' എന്നവർ ചിന്തിച്ചാർ: 105

'ചാരെച്ചെന്നിനി നാം അറുവരുവായ്
ചപലത യീന്നി യെട്ടത്താലതിൽ, മുമ്പ്
ആരെ പ്പുരുകുവിത് ഏവൾ മുലപ്പാൽ?
ആത്മജനാകുവിത് അവൾക്കിവൻ, എന്നേ
നേരൊത്തവർകൾ എട്ടത്തതുകാലം
നിരുപമബാലകൻ അറുമുഖനായേ
പൂരിച്ചാൻ മുലയൊക്കെ നുകർന്നേ
പുനര് അവർ ചിന്തയും ആത്മോദയവും. 106

മോദമൊടവൻ അമരകൾ സേനാപതി-
മുഖ്യനും ആയാൻ; അന്നവനാലേ
ബാധകൾ ചെയ്ത നിശാചരർ പട്ടാർ;
വന്നിതു പരമാനന്ദം എവർക്കും;
നീതി പെരുത്ത കുമാരോത്ഭവം ഇതു
നൃപസുതരേ! യറികെ'ന്ന മഹാമുനി;
ആദിയിൽ അമരമഹാനദി ഭൂമിയിൽ
ആയപ്രകാരവും അരുളിച്ചെയ്താൻ: 107

മുനിവരനരുളാൽ അരചകുമാരർ
മുതിർന്ത മഹാനദികളെ വന്ദിച്ചാർ
കനിവൊടു; ഗംഗകടന്നതു കാലം
കാകുൽസ്ഥൻ തിരുവടി മുനിയോടേ
"വനം ഇത് അതീവഭയങ്കരം എന്ത് ഇഹ?
വഴിയേ യറിയിക്ക്;" എന്നതിന്ന് അവനും:
"ജനപദമിത് വനമായതു, കേൾ, ഇഹ
ദശരഥതനയാ!" എന്നറിയിച്ചാൻ. 69

"അറിവ് ഏറുന്നൊരു വൃത്രനെ വധചെയ്ത്
അതിപാപത്തോട് അന്നു പുരന്ദരൻ
അറിയാതേ കുത്രാപി വസിച്ചാൻ,
അമരാവതിയും അകന്നു തുലോം നാൾ:
തിറമായ് അവനുടെ പാപം കളവാൻ
ദിവ്യമുനീശ്വരർ ഇവിടെയിരുത്തീ
കുറയാതേ കലശങ്ങൾ ജപിച്ചു
കുതൂഹലമായ് അഭിഷേകം ചെയ്താർ. 70

ആർത്തിയൊട് അംഗമലാദികൾ പോയവ–
നന്തരം അമലനും ആയാൻ ഇന്ദ്രൻ;
പേർത്തു മലാദികൾ ഇവിടെത്തങ്ങിയ–
പിമ്പുപുരന്ദരൻ അരുളിച്ചെയ്താൻ:
"ഗാത്രമലം മമ തങ്ങുകയാൽ ഇവ,
കാലവിശേഷവും ഊന്നി, യശസ്സൊടു
ധാത്രിയിൽ മലദകരൂശാ വിതി ധന–
ധാന്യസമൃദ്ധിയും ഉണ്ടാകെ"ന്നേ. 71

എന്ന പുരന്ദരവാക്യത്താൽ അഴക്–
      ഏറിയ ജനപദമാം ഇവരണ്ടും
വെന്നിയൊട്ടുളവായ് നിന്നതുകാലം,
      ബലമുട യക്ഷി വിരോധം ചെയ്കേ,
നന്നിയൊഴിന്ത് ഉടൻ അവരവരേ പോയ്
      നാനാദേശാന്തരമേ പുക്കാർ;
അന്നു തുടങ്ങി മഹാവനം ആയിത്
      അവൾക്കൊരു ഭവനവും'' എന്നാൻ മുനിവൻ 72

''മുനികുലവരനേ! യക്ഷിയുടേബല–
      മുഖ്യതയുണ്ടായതിന് ഒരു കാരണം
ഇനിയരുളിച്ചെയ്കെ''ന്ന കുമാരനൊട്
      'ഇതുകേൾ' എന്ന് അറിയിച്ചാൻ മുനിവൻ,
''കനിവൊട്ടു യക്ഷൻ പണ്ടു സുകേതുവും
      കമലോത്ഭവനൊട് ഇരന്നാൻ പുത്രനെ;
'ഇനിയൊരു പുത്രി നിനക്ക് ഉണ്ടാകെ'ന്ന്
      ഇതമൊട്ടു നാന്മുഖൻ അരുളിച്ചെയ്താൻ. 73

ആനകൾ ഈരഞ്ഞൂററിനുടേ ബലം
      അഴകൊട് അവൾക്കുണ്ടാകെന്നാൻ അയൻ;
ആനതിനാലേ വന്നു പിറന്നാൾ
      അനുപമതാടകയാകിയ പുത്രിയും;
ഊനം ഒഴിന്ത് അവളെക്കൈക്കൊണ്ടാൻ
      ഉടനേ സുന്ദാസുരൻ; അതുകാലം
ദീനതയിന്നിയിവൾക്കൊരു സുതനായ്
      തിറമൊടെ മാരീചനും ഉളനായാൻ. 74

എന്നവൻ അറിവുററാൻ, അങ്ങൊരു മുനി-
യിതമൊട്ട ചൊല്ലുകയാലേ സോമദ-
യെന്നൊരു ഗന്ധർവസ്ത്രീ പെററ് അവ-
നീപതിയാകിയ മുനിദത്തനെയും;
നന്നു കൊടുപ്പത് ഇവന്നിനി യെന്നു
നരേന്ദ്രനും ആത്മജമാർ നൂററുവരെയും
അന്ന് അവനെന്നു കൊടുത്താൻ; അതിനാൽ
അംഗവികാരം ഒഴഞ്ഞിത് അവക്കും. 93

ഇതുകാലം തവ പുത്രരും ഉണ്ടാ-
കെന്ന പിതാവിൻ അനുജ്ഞയിനാലേ,
മതിനലമുട കുശനാഭനു സുതനായ്
മഹിമയുടേ ഗാധിയും ഉളനായാൻ,
അധികഭുജാബലമോട് അവനീപതി-
യാകിയ ഗാധിയുടേ തനയൻ ഞാൻ,
വിധിവഴിയാലേ ചെയ്തു വപസ്സൊട്ട
വീരതരാ! മുനിമുഖ്യനും ആയേൻ. 94

മുഖ്യതരാകൃതി സത്യവതീ മമ
മുൻപുളളാകിയ സോദരി യറി നീ,
തക്ക തപോബലം ആളും ഋചീക-
തപോധനൻ അന്ന് അവളെ കൈക്കൊണ്ടാൻ;
ഒക്കവനോട്ട വസിച്ചു തുലോം നാൾ
ഉടനേ പോയ് അമരാവതി പുക്കാൾ;
മിക്കമഹാകൗശികിനദിയാകിയ
വേഷംകൊണ്ട് അവനിയിലും പുക്കാൾ 95

പുക്ക വസിച്ചേൻ അവൾതീരേ ഞാൻ
പുണ്യനദീസേവോൽസുകനായേ;
ഇക്കിറിയ ചെയ്‌വതിനായ് വന്നിപ്പൊഴുത്
ഇതമൊട്ട സിദ്ധാശ്രമവും പുക്കേൻ;
തക്ക കുശാനാലയം അറിയിച്ചേൻ തവ;
താമസിയാമൽ ഉറങ്ങുക നാം ഇനി–
യൊക്കെ; വിനിദ്രതയാ വഴി പോവതിന്
ഉപരോധം വരും' എന്നാൻ മുനിവൻ. 96

മുനിവരൻ അവർകളൊട് അവിടെ യുറങ്ങി
മുതിന്ന് എതിരേ ഗംഗാനദിയരികേ
ജനമൊട്ട കൂടെ നടന്നതുകാലം
ജഗതീപതിസുതൻ അരുളിച്ചെയ്താൻ:
അനുപമഭാഗീരഥികഥ യെല്ലാം
അറിയിക്കെ'ന്നതു കേട്ട മഹാമുനി
'മനുകുലതിലകാ! കേൾ, ജാഹ്നവിയുടെ
വരലാറ് എല്ലാം' എന്നറിയിച്ചാൻ. 97

അറിവുടെ മേരുതനുജ മനോരമ–
യാകിയ ദേവിയിൽ മുൻപുളരായാർ
നെറി കുലയാത ഹിമാചലപുത്രികൾ
നിരുപമ യാകിയ ഗംഗയും ഉമയും;
അറം ഇലകിയ വാനുലകിനു നദിയാ–
കെന്ന് അമരകൾ കൈക്കൊണ്ടാർ ഗംഗയെ;
ഉറവ് ഇതിൽമേലില്ലെന്നു ഗിരീന്ദ്രനും
ഉമയെ മഹാദേവന്നു കൊടുത്താൻ. 98